

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

09.09.2015

м. Київ

№ 472

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
24 вересня 2015 р. за № 1141/27586

Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів

Відповідно до частини четвертої статті 13 Закону України "Про вищу освіту" та з метою вдосконалення організації державної атестації випускників, які навчаються у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про екзаменаційні комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, що додається.
2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

**Міністр оборони України
генерал-полковник**

С. Т. Полторак

ПОГОДЖЕНО:

**Перший заступник Міністра
освіти і науки України**

І. Р. Совсун

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства оборони України
09 вересня 2015 року N 472

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
24 вересня 2015 р. за N 1141/27586

ПОЛОЖЕННЯ

про екзаменаційні комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України "Про вищу освіту".

2. У цьому Положенні використовуються такі терміни та визначення:

атестація здобувачів вищої освіти - встановлення відповідності засвоєних курсантами (слухачами, студентами) вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої військової освіти;

екзаменаційна комісія (далі - ЕК) - комісія, що створюється для проведення атестації здобувачів вищої освіти.

3. Атестація курсантів (слухачів, студентів) проводиться після закінчення теоретичного та практичного навчання за освітньою (освітньо-професійною чи освітньо-науковою) програмою підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти.

До атестації допускаються курсанти (слухачі, студенти), які в повному обсязі успішно виконали освітню (освітньо-професійну чи освітньо-наукову) програму підготовки фахівців відповідного рівня вищої освіти за конкретною спеціальністю (спеціалізацією).

Метою атестації курсанта (слухача, студента), який закінчує підготовку, є визначення фактичної відповідності якості його підготовки вимогам до військових фахівців з вищою військовою освітою згідно з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю (спеціалізацією).

4. Атестація курсантів (слухачів, студентів) є показником діяльності ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з виконання державного замовлення на підготовку військових фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань.

Виконання атестаційних робіт і підготовка до комплексних екзаменів є заключними етапами навчання курсантів (слухачів, студентів) і мають на меті систематизування, закріплення і розширення теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, визначення спроможності випускників до їх застосування у вирішенні професійних завдань.

Підготовка до атестації здійснюється курсантами (слухачами, студентами) самостійно під керівництвом відповідної кафедри (факультету), при цьому їм надаються робочі місця, обладнання, необхідні для підготовки, виконання розрахунково-графічних робіт,

креслень, проведення експериментів, оформлення робіт (проектів), а також створюються умови для публікації результатів досліджень.

Списки курсантів (слухачів, студентів), допущених до атестації, оголошуються наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) і подаються до ЕК.

Атестація курсантів (слухачів, студентів) за всіма акредитованими освітніми програмами підготовки військових фахівців і формами навчання (очною, заочною) у кожному окремому ВВНЗ (ВНП ВНЗ) здійснюється однією ЕК.

Строки проведення і терміни проведення атестації визначаються навчальними планами. Строк повноважень ЕК становить один календарний рік.

Після завершення атестації рішенням ЕК курсантам (слухачам, студентам) присуджується відповідний ступінь вищої освіти (молодший бакалавр, бакалавр, магістр), присвоюється відповідна кваліфікація і видається відповідний документ про вищу освіту.

Формування, організацію роботи і контроль за діяльністю ЕК здійснює Департамент військової освіти та науки Міністерства оборони України.

5. Завданнями ЕК є:

комплексна перевірка, оцінка теоретичної та практичної фахової підготовки здобувачів вищої освіти, встановлення її відповідності стандартам вищої освіти;

визначення фактичної відповідності якості підготовки курсантів (слухачів, студентів) вимогам до військових фахівців з вищою освітою згідно з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю (спеціалізацією);

прийняття рішення про присудження курсантам (слухачам, студентам), які успішно виконали освітню (освітньо-професійну чи освітньо-наукову) програму підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, пройшли атестацію (захистили атестаційну роботу, склали комплексні екзамени), відповідного ступеня вищої освіти і присвоєння кваліфікації та видачу документа про вищу освіту (диплома, диплома з відзнакою), а також нагородження золотими медалями "За високі досягнення у навчанні" та занесення прізвищ з ініціалами на Дошку пошани ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

надання пропозицій щодо подальшого вдосконалення освітнього процесу, поліпшення якості підготовки військових фахівців у ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

6. Нормативними формами атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ), що визначаються відповідними стандартами вищої освіти за спеціальністю (спеціалізацією) та навчальним планом, є: захист атестаційної (кваліфікаційної, дипломної, магістерської) роботи (проекту), комплексний екзамен або їх поєднання.

На початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти освітньо-професійною програмою передбачається проведення комплексного екзамену.

На першому (бакалаврському) рівні вищої освіти освітньо-професійною програмою передбачається проведення комплексного екзамену та (або) захисту кваліфікаційної роботи.

На другому (магістерському) рівні вищої освіти передбачаються проведення комплексного екзамену та захист магістерської (дипломної) роботи (проекту). Освітньо-науковою програмою передбачаються проведення комплексного екзамену та захист магістерської роботи.

Кваліфікаційна робота є науково-теоретичним, системотехнічним або експериментальним дослідженням одного з актуальних завдань напряму підготовки спеціальності (спеціалізації) курсанта (студента).

Дипломна робота є теоретично-експериментальним дослідженням актуального завдання зі спеціальності (спеціалізації) підготовки курсанта (слухача, студента) або вирішенням певного інженерного завдання з теоретичним обґрунтуванням, проведенням проектно-конструкторських розробок і експериментальних досліджень.

Дипломна робота (проект) оформлюється у вигляді пояснювальної (розрахунково-пояснювальної) записки (текстуальної частини) з додатком розрахунково-графічних матеріалів, креслень, таблиць, малюнків тощо.

Дипломний проект - це вирішення курсантом (слухачем, студентом) певного інженерного (професійного) завдання з теоретичним обґрунтуванням, проведенням проектно-конструкторських розробок і експериментальних досліджень. Він оформляється у вигляді текстуальної частини з додатком розрахунково-графічних матеріалів, креслень, таблиць, малюнків тощо.

Магістерська робота має дослідницький характер, базується на наукових дослідженнях, що проводилися випускником під час навчання у ВВНЗ (ВНП ВНЗ), спрямовується на вирішення практичних завдань та забезпечує не тільки закріплення отриманої системи знань та вмінь, а й формування необхідних методологічних основ і методичних навичок інноваційної діяльності в предметній галузі спеціальності.

До магістерської роботи обов'язково додаються матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи, - друковані статті, методичні розробки, виступи на семінарах (конференціях) тощо.

7. Атестаційна робота - самостійна творча робота курсанта (слухача, студента), призначена для оцінки рівня його науково-теоретичної та практичної підготовки, головним змістом якої є розв'язання актуальної наукової, науково-технічної, службової, науково-методичної або навчально-методичної проблеми (завдання). Зазначена робота пов'язана з аналізом (синтезом), теоретичною розробкою актуальних питань, моделюванням (фізичним або математичним), дослідженням процесів, об'єктів, систем у відповідній галузі науки.

Тематика атестаційних робіт формується на кафедрах за участю посадових осіб органів військового управління, структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, яким підпорядковані ВВНЗ (ВНП ВНЗ) або в інтересах яких здійснюється підготовка військових фахівців. Курсантам (слухачам, студентам) надається право пропонувати свою тему атестаційної роботи за умови обґрунтування доцільності її розроблення.

Перелік тем атестаційних робіт погоджується із замовником на підготовку військових фахівців і затверджується керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Зі складних військово-наукових, військово-технічних, військово-економічних та інших проблем можуть розроблятися комплексні дипломні роботи (проекти) та магістерські роботи, які виконуються декількома курсантами (слухачами, студентами) однієї або різних спеціальностей.

Завдання на виконання атестаційних робіт видаються курсантам (слухачам, студентам) за три місяці до початку їх розроблення, визначеного робочим навчальним планом.

Наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) за поданням керівників (начальників) кафедр кожному курсанту (слухачу, студенту) призначається керівник кваліфікаційної, дипломної роботи (проекту), магістерської роботи з числа керівного складу, науково-педагогічних або наукових працівників ВВНЗ (ВНП ВНЗ). Для керівництва комплексними дипломними роботами (проектами) та магістерськими роботами можуть призначатися декілька керівників (наукових керівників).

Для якісного розроблення атестаційних робіт, підготовки їх до захисту кожним курсантом (слухачем, студентом) за допомогою призначеного керівника (наукового керівника) атестаційної роботи складається індивідуальний план роботи, який затверджується керівником (начальником) кафедри.

Виконана атестаційна робота з відгуком керівника (наукового керівника) подається на рецензування.

Склад рецензентів визначається за поданням відповідних кафедр і оголошується наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) не пізніше ніж за два тижні до початку атестації. Рецензент не може бути співробітником кафедри, від якої призначений науковий керівник.

Рішенням керівника (начальника) відповідної кафедри до захисту атестаційних робіт допускаються курсанти (слухачі, студенти), які одержали за виконану роботу позитивні відгуки керівників (наукових керівників) та рецензії рецензентів.

У разі якщо керівник (начальник) кафедри не вважає за можливе допустити курсанта (слухача, студента) до захисту, це питання розглядається на засіданні кафедри за участю курсанта (слухача, студента) та його керівника (наукового керівника). Негативне рішення керівника (начальника) кафедри подається для розгляду вченою радою ВВНЗ (ВНП ВНЗ), рекомендації якої затверджуються керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Захист атестаційної роботи характеризує рівень теоретичної підготовленості курсанта (слухача, студента), його здатності до систематизації наукової інформації, аналізу актуальних проблем за відповідним напрямом підготовки, розроблення на цій підставі практичних рекомендацій для діяльності військ (сил).

Для визначення оцінки знань під час захисту атестаційних робіт у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) розробляються методичні рекомендації щодо захисту кваліфікаційної роботи, дипломної роботи (проекту) або магістерської роботи, в яких визначають: форму проведення захисту атестаційної роботи, єдині вимоги до оцінки знань, вмінь і навичок курсантів (слухачів, студентів), критерії оцінки атестаційної роботи тощо.

Методичні рекомендації щодо захисту атестаційних робіт розробляються відповідними кафедрами, на яких проводиться захист атестаційних робіт, під керівництвом навчального відділу (частини, відділення, навчально-методичного чи науково-методичного центрів)

ВВНЗ (ВНП ВНЗ) для усіх спеціальностей (спеціалізацій) підготовки військових фахівців, підписуються керівником (начальником) кафедри розробника, погоджуються заступником керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з навчальної (навчальної та наукової) роботи, ухвалюються вченою радою ВВНЗ (ВНП ВНЗ) та затверджуються керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Методичні рекомендації щодо захисту атестаційних робіт доводяться до відома курсантів (слухачів, студентів) за семестр до початку атестації випускників.

8. Комплексний екзамен проводиться з метою перевірки відповідності якості підготовки курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) вимогам стандартів вищої освіти за спеціальністю (спеціалізацією). При цьому перевіряються як теоретичні знання, так і рівень сформованих професійних умінь та навичок відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Комплексний екзамен з роздільною перевіркою рівня теоретичних знань і практичної підготовленості курсантів (слухачів, студентів) проводиться протягом одного-двох днів. У цьому разі додатковий час на підготовку до другого дня екзамену не виділяється.

Кількість комплексних екзаменів визначається освітньою (освітньо-професійною чи освітньо-науковою) програмою підготовки фахівців та навчальним планом.

Курсанти льотного профілю складають екзамен з льотної підготовки одразу після завершення програми льотного навчання.

Комплексний екзамен проводиться за програмою, що містить у собі найбільш вагомі, узагальнені питання декількох програм навчальних дисциплін професійної (професійно-орієнтованої) підготовки, відповідної спеціальності (спеціалізації).

Програма комплексного екзамену включає:

цільову настанову та зміст програми, що розкривають питання відповідних програм навчальних дисциплін професійної (професійно-орієнтованої) підготовки відповідної спеціальності (спеціалізації);

форму проведення (усна, письмова, протягом одного або двох днів, поєднання усної та письмової відповідей, відповіді за білетами та комплексними контрольними завданнями тощо);

єдині вимоги до оцінки знань, вмінь і навичок курсантів (слухачів, студентів).

Програма комплексного екзамену розробляється відповідними кафедрами під керівництвом навчального відділу (частини, відділення, навчально-методичного чи науково-методичних центрів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) окремо з кожної спеціальності (спеціалізації) підготовки військових фахівців, підписується керівниками (начальниками) кафедр, погоджується заступником керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з навчальної (навчальної та наукової) роботи та затверджується керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Програма комплексного екзамену доводиться до відома курсантів (слухачів, студентів) за семестр до початку атестації випускників.

9. Розклад комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт складається навчальним відділом (частиною, відділенням, навчально-методичним чи науково-методичним центрами) ВВНЗ (ВНП ВНЗ), підписується керівником (начальником) навчального відділу (частини, відділення, навчально-методичного чи науково-методичного центру), погоджується заступником керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з навчальної (навчальної та наукової) роботи, затверджується його керівником і доводиться до відома курсантів (слухачів, студентів) не пізніше ніж за місяць до початку атестації.

У розкладі повинно передбачатися 5 днів для підготовки до кожного комплексного екзамену, крім випускного екзамену з фізичної або льотної підготовки, час на підготовку до яких не надається.

10. На одному засіданні ЕК можна планувати захист: кваліфікаційних робіт - до 10; дипломних робіт (проектів) - до 6; магістерських робіт - до 5. При усній формі проведення комплексного екзамену на одному засіданні ЕК проводиться атестація не більше 15 курсантів (слухачів, студентів).

У разі великої кількості курсантів (слухачів, студентів) для складання комплексного екзамену в навчальній групі, в якій проводиться атестація, вона поділяється на відповідну кількість навчальних підгруп.

Тривалість проведення екзаменів і захисту атестаційних робіт не повинна перевищувати 6 академічних годин на день.

11. Для проведення атестації здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів, що мають у своєму складі військові навчальні підрозділи (кафедри, факультети військової підготовки) та здійснюють навчання невеликої чисельності військових фахівців, створюються підкомісії у складі ЕК вищого навчального закладу для приймання комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт.

12. Для атестації здобувачів вищої освіти ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з числа студентів створюється окрема ЕК.

II. Порядок комплектування складу екзаменаційних комісій

1. До складу ЕК входять: голова та його заступник (заступники), секретар, голови підкомісій та інші члени ЕК. Екзаменаційна комісія складається з підкомісій, до складу кожної з яких входять голова підкомісії та 2 - 3 члени.

2. Голова ЕК та його заступник (заступники) призначаються наказом Міністерства оборони України.

Голова ЕК призначається з числа керівників структурних підрозділів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та інших органів військового управління, які є замовниками на підготовку військових фахівців.

Головою ЕК у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського призначається один із заступників начальника Генерального штабу - Головнокомандувача Збройних Сил України.

Заступники голови ЕК призначаються з числа представників структурних підрозділів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та інших

органів військового управління, які є замовниками на підготовку військових фахівців, а також з представників Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України та керівного складу ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Одна і та сама посадова особа призначається головою ЕК або заступником голови ЕК не більше трьох років поспіль.

3. Секретар ЕК, голови підкомісій та члени ЕК (з інших органів військового управління, військових частин, установ та організацій) для проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ), підпорядкованих Міністру оборони України, призначаються наказом заступника Міністра оборони України.

Секретар ЕК, голови підкомісій та члени ЕК (з інших органів військового управління, військових частин, установ та організацій) для проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ), підпорядкованих органам військового управління, призначаються наказом Генерального штабу Збройних Сил України.

Секретар ЕК, голови підкомісій та члени ЕК для проведення атестації здобувачів вищої освіти Воєнно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка призначаються наказом командира військової частини А0515.

Члени ЕК, які є співробітниками ВВНЗ (ВНП ВНЗ), де проводиться атестація курсантів (слухачів, студентів), призначаються наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

4. Голови підкомісій ЕК призначаються з числа посадових осіб структурних підрозділів апарату Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та органів військового управління, які є замовниками на підготовку військових фахівців, а також представників оперативних командувань та військових частин, які займають посади не нижче заступника командира (начальника служби) військової частини та є фахівцями з відповідної спеціальності (спеціалізації) підготовки.

5. Членами підкомісій ЕК призначаються вчені та висококваліфіковані фахівці з числа науково-педагогічних (педагогічних) працівників випускових кафедр та інших кафедр ВВНЗ (ВНП ВНЗ), які здійснюють підготовку військових фахівців з відповідної або спорідненої спеціальності, а також з наукових співробітників, фахівців з відповідних галузей знань.

Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які залучаються до роботи у складі підкомісій ЕК з інших ВВНЗ (ВНП ВНЗ), та представників замовника на підготовку військових фахівців повинна бути не менше 30 % від загальної чисельності членів підкомісій.

6. Секретарем ЕК призначається начальник навчального відділу (відділення, навчально-методичного центру, науково-методичного центру, навчальної частини) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) або його заступник.

7. Пропозиції щодо кандидатур голів ЕК та їх заступників, що погоджені з відповідними замовниками на підготовку військових фахівців, подаються щороку до 15 березня до Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України керівниками органів військового управління, яким підпорядковані ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

8. Пропозиції щодо включення до складу ЕК голів підкомісій, секретаря та членів ЕК (з інших органів військового управління, військових частин, установ та організацій) для проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ), підпорядкованих Міністру оборони України, подаються щороку до 01 квітня до Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України органами військового управління, яким підпорядковані ВВНЗ (ВНП ВНЗ), за погодженням з відповідними замовниками підготовки військових фахівців.

9. Пропозиції щодо включення до складу ЕК посадових осіб підкомісій, секретаря та членів ЕК (з інших органів військового управління, військових частин, установ та організацій) для проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ), підпорядкованих органам військового управління, подаються щороку до 01 квітня до Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України органами військового управління, яким підпорядковані ВВНЗ (ВНП ВНЗ), за погодженням з відповідними замовниками підготовки військових фахівців.

10. Загальна кількість підкомісій ЕК та їх персональний склад встановлюються залежно від кількості освітніх (освітньо-професійних чи освітньо-наукових) програм підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти та чисельності курсантів (слухачів, студентів), які проходять атестацію у ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

11. Підкомісія ЕК приймає комплексні екзамени та захист атестаційних робіт курсантів (слухачів, студентів), які проходили підготовку за однією освітньою (освітньо-професійною чи освітньо-науковою) програмою підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти.

При невеликій чисельності курсантів (слухачів, студентів), які проходили підготовку за відповідною спеціальністю (спеціалізацією), створюються спільні підкомісії для декількох споріднених спеціальностей (спеціалізацій).

12. З метою виконання завдань з оформлення документів підкомісій та організації їх зберігання наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) призначаються секретарі підкомісій, які не входять до складу ЕК.

13. Голова ЕК відповідає за дотримання вимог щодо порядку проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Голова ЕК зобов'язаний:

знати вимоги нормативно-правових актів та документів з організації освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

ознайомитися зі звітом про результати роботи ЕК попереднього року та діяльністю ВВНЗ (ВНП ВНЗ) щодо усунення недоліків і реалізації пропозицій ЕК;

ознайомитися з вимогами нормативно-правових актів щодо атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ): формою проведення комплексних екзаменів та захисту атестаційних робіт, єдиними вимогами до оцінювання знань, вмінь і навичок курсантів (слухачів, студентів), критеріями оцінювання атестаційних робіт тощо;

довести до членів ЕК основні завдання та вимоги щодо атестації курсантів (слухачів, студентів), критерії оцінювання якості підготовки курсантів (слухачів, студентів),

розпорядок роботи ЕК, розклад комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт, особливості організації та проведення екзаменів та/або захисту атестаційних робіт;

забезпечити роботу ЕК відповідно до затвердженого розпорядку та розкладу комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт;

керувати роботою ЕК;

брати участь у роботі підкомісії, у тому числі й обов'язково в роботі тих, що проводять атестацію курсантів (слухачів, студентів), які є кандидатами на нагородження золотою медаллю "За високі досягнення у навчанні";

заслуховувати доповіді голів підкомісій про підсумки складання комплексних екзаменів та захисту атестаційних робіт;

контролювати роботу секретаря ЕК щодо підготовки необхідних документів до початку роботи комісії та оформлення протоколів;

приймати рішення щодо присудження курсантам (слухачам, студентам), які успішно пройшли атестацію, відповідних ступенів вищої освіти, присвоєння кваліфікації, видачі їм дипломів або дипломів з відзнакою, нагородження золотими медалями "За високі досягнення у навчанні" та занесення на Дошку пошани ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

розглядати заяви або скарги курсантів (слухачів, студентів) з питань складання екзаменів, захисту атестаційних робіт та приймати відповідні рішення;

затверджувати звіт про результати роботи ЕК та рішення ЕК після їх обговорення.

14. Заступник голови ЕК відповідає за чітку організацію роботи ЕК, дотримання вимог щодо порядку проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Заступник голови ЕК зобов'язаний:

керувати за дорученням голови ЕК роботою ЕК;

знати вимоги нормативно-правових актів та документів з організації освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

організувати роботу ЕК з перевірки та оцінювання теоретичних знань та практичної підготовленості курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з метою встановлення їх відповідності вимогам освітніх (освітньо-професійних чи освітньо-наукових) програм підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, а також навчальних планів і програм навчальних дисциплін ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

ознайомитися з вимогами нормативно-правових актів щодо атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ): формою проведення комплексних екзаменів та захисту атестаційних робіт, єдиними вимогами до оцінювання знань, вмінь і навичок курсантів (слухачів, студентів), критеріями оцінювання атестаційних робіт тощо;

контролювати виконання розпорядку роботи ЕК, розкладу комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт;

за дорученням голови ЕК брати участь у роботі підкомісії ЕК;

керувати роботою з підготовки проекту рішення ЕК та звіту про проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

15. Голова підкомісії ЕК відповідає за об'єктивне оцінювання якості підготовленості випускників, дотримання вимог щодо порядку проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Голова підкомісії ЕК зобов'язаний:

керувати роботою підкомісії ЕК;

знати вимоги нормативно-правових актів та документів з організації освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ), зміст освітніх (освітньо-професійних чи освітньо-наукових) програм підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, навчального плану та програм навчальних дисциплін зі спеціальності (спеціалізації), за якою здійснюється атестація курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

знати вимоги нормативно-правових актів щодо атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ): форм проведення комплексного екзамену та захисту атестаційної роботи, єдиних вимог до оцінювання знань, вмінь і навичок курсантів (слухачів, студентів), критеріїв оцінювання атестаційної роботи тощо;

особисто оцінювати знання та вміння курсантів (слухачів, студентів) у межах, визначених відповідними стандартами вищої освіти, та згідно з вимогами нормативно-правових актів щодо атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

бути присутнім на проведенні екзаменів або захисту атестаційних робіт, на засіданнях підкомісії під час обговорення результатів екзаменів та виставлення оцінок, вирішення питань про присвоєння відповідного ступеня вищої освіти та кваліфікації, прийняття рішення про видачу дипломів;

готувати пропозиції щодо подальшого вдосконалення освітнього процесу та поліпшення якості підготовки військових фахівців у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) за відповідними спеціальностями (спеціалізаціями) підготовки військових фахівців;

забезпечувати охорону державної таємниці та захист іншої інформації з обмеженим доступом під час складання комплексних екзаменів, захисту атестаційних робіт курсантами (слухачами, студентами) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

16. Секретар ЕК відповідає за чітке та своєчасне виконання доручень голови ЕК і заступника голови ЕК щодо організації роботи комісії.

Секретар ЕК зобов'язаний:

знати вимоги нормативно-правових актів та документів з організації освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

за дорученням голови ЕК контролювати своєчасність виконання заходів плану роботи ЕК;

організовувати та забезпечувати проведення організаційного та підсумкового засідань ЕК;

своєчасно доводити до голів підкомісій ЕК розпорядження голови ЕК;

керувати роботою секретарів підкомісій ЕК;

контролювати виконання розкладу комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт;

готувати проект рішення ЕК та звіт про проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

узагальнювати пропозиції щодо подальшого вдосконалення освітнього процесу та поліпшення якості підготовки військових фахівців у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) за відповідними спеціальностями (спеціалізаціями), що надаються головами підкомісій.

17. Член ЕК відповідає за об'єктивне оцінювання якості підготовленості курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Член ЕК зобов'язаний:

знати вимоги нормативних документів з організації освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ), зміст освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, навчального плану та програм навчальних дисциплін зі спеціальності (спеціалізації), з яких здійснюється атестація курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

ознайомитися з вимогами нормативно-правових актів щодо атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ): формою проведення комплексного екзамену та захисту атестаційної роботи, єдиними вимогами до оцінювання знань і навичок курсантів (слухачів, студентів), критеріями оцінювання атестаційної роботи тощо;

особисто об'єктивно оцінювати знання та вміння курсантів (слухачів, студентів) у межах, визначених стандартами вищої освіти, та згідно з вимогами нормативно-правових актів щодо атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

бути присутнім на проведенні екзаменів або захисту атестаційних робіт, на засіданнях підкомісії під час обговорення результатів екзаменів та виставлення оцінок, вирішення питань про присвоєння відповідного ступеня вищої освіти та кваліфікації, прийняття рішення про видачу дипломів;

готувати пропозиції щодо подальшого вдосконалення освітнього процесу та поліпшення якості підготовки військових фахівців у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) за відповідною спеціальністю (спеціалізацією) підготовки військових фахівців;

забезпечувати захист інформації з обмеженим доступом під час складання комплексних екзаменів, захисту атестаційних робіт курсантами (слухачами, студентами) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

18. З метою організованого початку атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ), ознайомлення голів ЕК та їх заступників з основними вимогами нормативно-правових актів і документів з організації освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) та проведення атестації курсантів (слухачів, студентів), порядком роботи ЕК за один тиждень до початку роботи ЕК у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) проводиться інструктивна нарада з головами ЕК та їх заступниками.

Організація проведення інструктивної наради покладається на директора Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України.

III. Робота екзаменаційних комісій до початку державної атестації випускників

1. Свою роботу ЕК починає у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) за два дні до початку атестації курсантів (слухачів, студентів).

У цей період голова ЕК проводить інструктивну нараду з головами підкомісій та іншими членами ЕК і організаційне засідання, на якому відрекомендовуються командування ВВНЗ (ВНП ВНЗ), інститутів, факультетів, командири підрозділів випускників, начальники кафедр, відділів, служб та заслуховуються доповідь керівників (начальників) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) про виконання освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, готовність ВВНЗ (ВНП ВНЗ) до їх атестації, а також доповіді керівників (начальників, командирів) структурних підрозділів (інститутів, факультетів, батальйонів, дивізіонів) щодо якості і ступеня підготовленості курсантів (слухачів, студентів) до виконання своїх обов'язків за посадовим призначенням.

При цьому голова та члени ЕК вивчають:

вимоги нормативно-правових актів та документів з проведення атестації, стан виконання освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, навчальних планів і програм навчальних дисциплін у ВВНЗ (ВНП ВНЗ), програми комплексних екзаменів та інші матеріали;

роботу інститутів, факультетів і кафедр, за профілем яких проводиться захист атестаційних робіт і здійснюється викладання навчальних дисциплін, з яких проводяться комплексні екзамени;

організацію життєдіяльності особового складу, стан і обладнання об'єктів матеріально-технічної бази, на яких будуть прийматися комплексні екзамени, та ступінь їх готовності до проведення атестації.

2. Для вивчення стану справ щодо організації освітнього процесу командуванням ВВНЗ (ВНП ВНЗ), керівниками (начальниками) структурних підрозділів надаються до ЕК такі документи:

копії ліцензій на надання освітніх послуг та сертифікатів про акредитацію спеціальностей підготовки випускників;

освітні (освітньо-професійні чи освітньо-наукові) програми підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти;

навчальні плани і збірники програм навчальних дисциплін;

наказ керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) про допуск випускників до атестації. До наказу включаються випускники, які виконали вимоги освітніх (освітньо-професійних чи освітньо-наукових) програм підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти та навчального плану, а також особи, допущені до повторного складання комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт;

наказ керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) щодо призначення до складу ЕК посадових осіб, які є працівниками ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

розклад комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт, затверджений керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

екзаменаційні матеріали (екзаменаційні білети, комплексні кваліфікаційні завдання тощо), розроблені відповідно до програми комплексного екзамену;

службові характеристики та службові картки на кожного випускника;

звіт ЕК про атестацію курсантів (слухачів, студентів) минулого року, акти, накази відповідних начальників за підсумками перевірок (інспектування), висновки акредитаційної експертизи освітньої діяльності, аналітичні матеріали щодо прийому і випуску курсантів (слухачів, студентів);

навчальні картки та зведена відомість на кожного курсанта (слухача, студента).

Зведена відомість підписується начальником факультету (інституту) і містить оцінки, що заносяться в додаток до диплома.

3. Голова ЕК розглядає і затверджує:

розпорядок роботи ЕК;

екзаменаційні білети (варіанти комплексних завдань);

перелік наочних посібників і матеріалів довідкового характеру, якими дозволяється користуватися курсантам (слухачам, студентам) під час проведення комплексних екзаменів.

Зміст екзаменаційних білетів (комплексних завдань) повинен відповідати програмі комплексного екзамену. При цьому кількість комплектів екзаменаційних білетів (комплексних завдань) відповідає кількості навчальних підгруп, що складають екзамени.

Для екзамену з роздільною перевіркою теоретичних знань і практичних навичок розробляються окремі комплекти білетів на теоретичну і практичну частини екзамену. Кількість білетів у кожному комплекті є більшою за кількість курсантів (слухачів, студентів) у навчальній підгрупі.

4. До початку приймання комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт голова ЕК:

доводить до членів ЕК єдині вимоги до оцінювання теоретичних знань і практичних навичок курсантів (слухачів, студентів), критерії оцінювання захисту атестаційних робіт;

визначає відповідність курсантів (слухачів, студентів) - кандидатів встановленим вимогам на отримання диплома з відзнакою та нагородження золотою медаллю "За високі досягнення у навчанні";

організовує роботу голів підкомісій з попереднього вивчення атестаційних робіт;

ставити завдання головам підкомісії щодо систематичного повсякденного накопичення та узагальнення матеріалу для підготовки звіту про роботу ЕК, визначає строки і порядок доповідей щодо підсумків поточної роботи голові ЕК;

визначає час прийому курсантів (слухачів, студентів), науково-педагогічних (педагогічних) працівників ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з особистих питань;

організовує представлення членів ЕК курсантам (слухачам, студентам) і науково-педагогічним (педагогічним) працівникам ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

5. Заступник (заступники) голови ЕК і голів підкомісії вивчають зведені відомості, навчальні та службові картки курсантів (слухачів, студентів).

За наявності в навчальній картці курсанта (слухача, студента) декількох екзаменаційних оцінок з однієї навчальної дисципліни в додаток до диплома вноситься середня зважена оцінка з округленням до її цілого значення.

IV. Робота екзаменаційних комісій під час складання комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт

1. Захист атестаційних робіт, складання комплексних екзаменів проводяться на відкритому засіданні підкомісії за участю не менше ніж половини її складу при обов'язковій присутності голови підкомісії.

2. Під час організації захисту атестаційних робіт не пізніше ніж за один день до проведення захисту через секретаря підкомісії до ЕК для попереднього ознайомлення надаються:

атестаційні роботи з письмовими відгуками керівників про їх виконання;

рецензії на виконану атестаційну роботу;

матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність виконаної атестаційної роботи (патенти і заявки на винаходи, друковані статті, документи, що свідчать про практичне використання результатів роботи, макети за наявності). Члени підкомісії вивчають подані до захисту атестаційні роботи та здійснюють попереднє оцінювання їх якості.

3. Рецензування атестаційних робіт здійснюється науково-педагогічними (педагогічними) працівниками даного ВВНЗ (ВНП ВНЗ), що не входять до складу кафедри, на якій виконувалась атестаційна робота, або фахівцями інших ВВНЗ (ВНП ВНЗ), військових частин (кораблів), установ, підприємств і організацій, які є досвідченими фахівцями у відповідній спеціальності (спеціалізації) підготовки військових фахівців.

Склад рецензентів атестаційних робіт оголошується наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) за два тижні до початку атестації курсантів (слухачів, студентів).

Курсант (слухач, студент) має бути ознайомлений зі змістом рецензії за один день до захисту атестаційної роботи. Внесення змін в атестаційну роботу після ознайомлення з рецензією забороняється.

4. захист атестаційних робіт проводиться на відкритому засіданні підкомісії згідно з методичними рекомендаціями щодо захисту кваліфікаційної роботи, дипломної роботи (проекту) або магістерської роботи, на якому обов'язково має бути присутній керівник роботи, можуть бути присутніми представники замовника на підготовку військових фахівців, інші особи керівного складу, науково-педагогічні працівники ВВНЗ (ВНП ВНЗ), курсанти (слухачі, студенти) з дозволу голови ЕК або голови підкомісії ЕК.

5. У разі складання комплексних екзаменів до підкомісії надаються такі документи:

програма комплексного екзамену;

список осіб, які складають комплексний екзамен;

навчальні та службові картки кожного випускника;

комплект екзаменаційних білетів або варіанти комплексних завдань;

перелік наочного приладдя, матеріалів довідкового характеру, передбачених для використання курсантами (слухачами, студентами) під час підготовки та відповіді на питання екзаменаційного білета, у тому числі й технічні та дидактичні засоби, лабораторне устаткування.

6. Перевірка рівня практичної підготовленості курсантів (слухачів, студентів) з питань тактичної (оперативно-тактичної, оперативно-стратегічної) підготовки проводиться згідно з вимогами програми комплексного екзамену шляхом вирішення тактичних, тактико-спеціальних (оперативно-тактичних, оперативно-стратегічних) завдань (комплексних кваліфікаційних завдань) з організації, ведення і забезпечення бойових дій, як правило, на місцевості, на командних пунктах (пунктах управління) з використанням штатних засобів управління, зв'язку, а також озброєння та військової техніки.

За результатами складання комплексного екзамену з роздільною перевіркою теоретичних знань і практичної підготовленості курсантів (слухачів, студентів) виставляється загальна оцінка.

7. На комплексному екзамені крім членів ЕК можуть бути присутніми: керівний склад ВВНЗ (ВНП ВНЗ), начальник, якому підпорядкований ВВНЗ (ВНП ВНЗ), або його представники, представники замовника на підготовку військових фахівців із відповідних спеціальностей (спеціалізацій). Інші особи можуть бути присутніми з дозволу голови ЕК або його заступника.

8. Результати захисту атестаційної роботи та складання комплексного екзамену курсантами (слухачами, студентами) оцінюються за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС.

Сума балів за всі види навчальної діяльності: 90 - 100 балів відповідають оцінці за шкалою ЄКТС - "А", за національною шкалою - "відмінно", 80 - 89 балів - "В" - "добре", 65 - 79 балів - "С" - "добре", 55 - 64 бали - "D" - "задовільно", 50 - 54 бали - "Е" - "задовільно", 35 - 49 балів - "FX" - "незадовільно" з можливістю повторного складання, 1 - 34 бали - "F" - "незадовільно" з обов'язковим повторним курсом навчання.

9. Повторні складання комплексного екзамену і захист атестаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяються.

10. Обговорення результатів комплексного екзамену або захисту атестаційної роботи стосовно кожного курсанта (слухача, студента) проводиться на закритому засіданні підкомісії ЕК.

Для вирішення суперечливих питань на обговорення запрошуються керівник атестаційної роботи, начальник відповідної кафедри, за профілем якої приймається комплексний екзамен або захищається атестаційна робота, а з дозволу голови ЕК також фахівці з інших підкомісії ЕК.

Рішення щодо оцінки за комплексний екзамен та захист атестаційної роботи стосовно кожного курсанта (слухача, студента) приймається відкритим голосуванням лише членами цієї підкомісії більшістю голосів.

При однаковій кількості голосів, що визначають різні оцінки, голос голови підкомісії є ухвальним.

11. Під час атестації при визначенні оцінки курсанту (слухачу, студенту) враховуються:

рівень його фахової (наукової) підготовки, знання статутів, настанов та інших керівних документів, вміння творчо застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань, знання нормативів, бойових можливостей і технічних характеристик озброєння і військової техніки за відповідним військовим фахом;

практична підготовленість, польова (льотна, морська) виучка;

вміння використовувати досвід військових (флотських) навчань і бойової підготовки військ (сил), сучасні досягнення науки і техніки, робити обґрунтовані висновки;

використання електронно-обчислювальних машин під час проведення оперативно-тактичних, тактичних та інженерних розрахунків, якість оформлення поданих до захисту матеріалів;

якість доповіді (обґрунтованість, чіткість, стислість), здатність курсанта (слухача, студента) упевнено та правильно відповідати на теоретичні питання і обґрунтовувати практичні дії, логічно будувати свою доповідь (виступ), аргументовано відстоювати власну точку зору;

сформованість у курсанта (слухача, студента) методичних навичок.

Під час атестації при визначенні оцінки курсанту (слухачу, студенту) медичної (фармацевтичної) спеціальностей враховуються:

рівень його фахової (наукової) підготовки за обраною медичною (фармацевтичною) спеціалізацією, знання нормативів тактичної медицини і вимог стандартів (протоколів) з надання медичної допомоги у невідкладних станах та екстреної медичної допомоги, вимог медичної (фармацевтичної) етики і деонтології, статутів, настанов та інших керівних документів, основних ознак фізичного стану людини, фармакологічних характеристик основних лікарських засобів, табельних та підручних засобів для надання екстреної медичної допомоги, основних форм медичної статистичної звітності;

вміння курсанта (слухача, студента) застосовувати отримані знання для збереження та зміцнення здоров'я військовослужбовців, надання медичної допомоги хворому чи

травмованому (пораненому), його практична підготовленість до діагностування фізичного стану людини та основних видів хвороб, зупинення кровотечі, проведення інтубації, конікотомії, іммобілізації, протишокової терапії, стабілізації стану хворого чи травмованого (пораненого), надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом, отруйними речовинами, іонізуючим випромінюванням, опікових травмах, уміння накладати пов'язку на будь-яку частину тіла;

уміння використовувати сучасні досягнення медичної науки для практичної діяльності за обраною спеціалізацією;

обізнаність та вміння використовувати сучасні інформаційні технології під час діагностування та надання медичної допомоги хворому чи травмованому (пораненому);

якість оформлення поданих до захисту матеріалів та доповіді (обґрунтованість, чіткість, стислість), здатність курсанта (слухача, студента) упевнено та правильно відповідати на теоретичні питання і обґрунтовувати практичні дії, логічно будувати свою доповідь (виступ), аргументовано відстоювати власну точку зору;

сформованість у курсанта (слухача, студента) методичних навичок з медичної та санітарно-гігієнічної підготовки, пропаганди здорового способу життя;

для фармацевтичної спеціальності, крім зазначеного, - знання зразків медичної та санітарної техніки, комплектно-табельного оснащення, апаратури та обладнання за усією номенклатурою постачання, настанов (наказів) та інших керівних документів з організації постачання медичної техніки та майна, узагальнених фармакологічних характеристик усіх груп лікарських засобів; його практична підготовленість до організації роботи військової аптеки, ведення звітної, облікової та плануючої документації.

12. Курсант (слухач, студент), який отримав оцінку "незадовільно" на комплексному екзамені або під час захисту атестаційної роботи, не позбавляється права продовжувати складати інші екзамени чи захищати атестаційну роботу.

У таких випадках після завершення атестації курсант (слухач, студент) відраховується з ВВНЗ (ВНП ВНЗ) як такий, що виконав навчальний план, але не пройшов атестації. При цьому йому видається академічна довідка.

Курсанти, відраховані з ВВНЗ (ВНП ВНЗ), направляються для проходження військової служби або на військовий облік до військового комісаріату за місцем проживання у порядку, визначеному законодавством.

13. У разі неприбуття курсанта (слухача, студента) на засідання підкомісії ЕК для складання комплексних екзаменів або захисту атестаційної роботи у протоколі комісії проти прізвища випускника проставляється "Не з'явився". Він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання підкомісії.

14. Курсанти (слухачі, студенти), які не атестовані у затверджений для них строк або не склали комплексні екзамени, не захистили атестаційну роботу, мають право на повторну атестацію у наступний період роботи ЕК у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) упродовж трьох років після відрахування з ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Повторна атестація проводиться лише з тих форм атестації, з яких раніше були отримані незадовільні оцінки, і в обсязі тих навчальних програм, за якими навчався курсант (слухач, студент).

У випадках повторного незадовільного складання хоча б одного комплексного екзамену або повторного незадовільного захисту атестаційної роботи зазначені особи втретє до атестації не допускаються.

15. У разі неприбуття курсанта (слухача, студента) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) на комплексні екзамени або захист атестаційної роботи з поважної причини (хвороба, родинні обставини, службове відрадження тощо), підтверженої документально, голова ЕК за клопотанням керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) може визначити окремий порядок та час проведення комплексних екзаменів або захисту атестаційної роботи для цього курсанта (слухача, студента) як у період роботи ЕК у ВВНЗ (ВНП ВНЗ), так і в межах усього строку її повноважень.

16. Результати захисту атестаційних робіт оформлюються протоколом, який складається на кожного курсанта (слухача, студента) окремо (додаток 1).

Результати складання комплексного екзамену оформлюються протоколом, що складається на групу курсантів (слухачів, студентів) (додаток 2).

Окремі думки членів підкомісії ЕК, висловлені під час обговорення захисту атестаційних робіт або визначення оцінки курсанту (слухачу, студенту) за складання комплексного екзамену, а також рекомендації з практичного використання атестаційної роботи заносяться до протоколу.

17. Протокол засідання підкомісії про складання комплексного екзамену або захисту атестаційних робіт затверджується головою ЕК у день складання екзамену або захисту роботи.

У разі прийняття оцінки курсанту (слухачу, студенту) із занесенням окремої думки члена підкомісії голова ЕК мусить розглянути суперечливі питання, за необхідності залучаючи фахівців зі складу ЕК або з числа науково-педагогічних (педагогічних) працівників ВВНЗ (ВНП ВНЗ), та прийняти остаточне рішення про затвердження протоколу.

18. Результати складання комплексного екзамену та захисту атестаційних робіт оголошуються курсантам (слухачам, студентам) у день затвердження протоколів головою ЕК.

19. У разі незадовільного захисту атестаційної роботи ЕК визначає можливість подання курсантом (слухачем, студентом) до повторного захисту тієї самої роботи з доопрацюванням, що вказується комісією, чи необхідність опрацювання нової теми, що визначається відповідною кафедрою та затверджується керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

20. Допуск курсантів (слухачів, студентів) до повторного складання комплексного екзамену або захисту атестаційної роботи здійснюється в установленому порядку.

21. Голова ЕК щодня під час підбиття підсумків роботи комісії:

заслуховує доповіді заступника (заступників) голови ЕК, секретаря комісії і голів підкомісії ЕК про підсумки проведення комплексного екзамену і захисту атестаційних робіт;

узагальнює зауваження та пропозиції щодо звіту про атестацію випускників ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

затверджує протоколи про складання комплексного екзамену та захист атестаційних робіт за поточний день;

надає рекомендації секретарю комісії та головам підкомісії ЕК щодо роботи на наступний день;

доповідає про результати роботи директору Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України і начальнику, якому безпосередньо підпорядкований ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

22. Після завершення складання всіма курсантами (слухачами, студентами) комплексних екзаменів або захисту атестаційних робіт в одній з підкомісій голова підкомісії разом із заступником голови ЕК проводить спільне засідання підкомісії з керівним складом відповідних інститутів, факультетів та кафедр.

На цьому засіданні проводиться аналіз складання комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт, відзначаються позитивні сторони та недоліки в підготовці курсантів (слухачів, студентів), робиться висновок про ступінь відповідності навчальних планів і програм навчальних дисциплін вимогам освітніх (освітньо-професійних чи освітньо-наукових) програм підготовки фахівців, відповідного рівня вищої освіти, розглядаються інші питання, що стосуються вдосконалення освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

23. Скарги та заяви курсантів (слухачів, студентів) з питань складання комплексних екзаменів та захисту атестаційних робіт голова ЕК розглядає особисто та приймає відповідні рішення до закінчення роботи ЕК у ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

V. Робота екзаменаційних комісій після завершення атестації курсантів (слухачів, студентів)

1. Після завершення атестації курсантів (слухачів, студентів) у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) проводиться підсумкове засідання ЕК.

На цьому засіданні:

обговорюються та приймаються рішення щодо присудження курсантам (слухачам, студентам), які успішно виконали освітню (освітньо-професійну або освітньо-наукову) програму підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, пройшли атестацію (захистили атестаційну роботу, склали комплексні екзамени), відповідного ступеня вищої освіти і кваліфікації та видачі документа про вищу освіту (диплома, диплома з відзнакою), а також нагородження золотими медалями "За високі досягнення у навчанні" та занесення на Дошку пошани ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

приймаються рішення стосовно курсантів (слухачів, студентів), які не склали комплексні екзамени або не захистили атестаційну роботу. У рішенні ЕК ці особи визначаються як такі, що не склали комплексні екзамени, не захистили атестаційну роботу;

обговорюються та узагальнюються зауваження і пропозиції ЕК з питань удосконалення освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

оцінюється якість теоретичної та практичної підготовленості курсантів (слухачів, студентів);

оголошується проект рішення ЕК.

2. Рішення ЕК щодо випуску курсантів (слухачів, студентів) є підставою для видачі їм документа про вищу освіту (диплома, диплома з відзнакою відповідного ступеня вищої освіти, присвоєння кваліфікації, а також нагородження золотими медалями "За високі досягнення у навчанні" та занесення прізвищ з ініціалами на Дошку пошани ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Курсанту (слухачу, студенту), який успішно виконав освітню (освітньо-професійну чи освітньо-наукову) програму підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, пройшов атестацію (захистив атестаційну роботу, склав комплексні екзамени), рішенням ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти (молодший бакалавр, бакалавр або магістр), присвоюється кваліфікація і видається відповідний документ про вищу освіту державного зразка за акредитованою освітньою програмою.

Курсанту (слухачу, студенту), який успішно виконав освітню (освітньо-професійну чи освітньо-наукову) програму підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти та отримав не менш як з 75 % оцінок з усіх навчальних дисциплін, індивідуальних завдань та практик, передбачених навчальним планом, з результатом 90 - 100 балів, що відповідає оцінці за шкалою ЄКТС - "А", за національною шкалою - "відмінно", а за решту навчальних дисциплін, індивідуальних завдань і практик отримав 80 - 89 балів - "В" - "добре" або 65 - 79 балів - "С" - "добре", не мав незадовільних оцінок за результатами семестрового контролю, захистив атестаційну роботу та склав комплексні екзамени, за які отримав 90 - 100 балів, що відповідає оцінці за шкалою ЄКТС - "А" і за національною шкалою - "відмінно", рішенням ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти, присвоюється кваліфікація і видається документ про вищу освіту з відзнакою.

Курсанту (слухачу, студенту) - випускнику, який протягом всього строку навчання у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) успішно виконав освітні програми підготовки військових фахівців, склав усі екзамени та диференційовані заліки, виконав індивідуальні завдання та практики, передбачені навчальним планом, отримав 90 - 100 балів, що відповідає оцінці за шкалою ЄКТС - "А" і за національною шкалою - "відмінно", захистив атестаційну роботу та склав комплексні екзамени, за які отримав 90 - 100 балів, що відповідає оцінці за шкалою ЄКТС - "А" і за національною шкалою - "відмінно", а також проявив себе у науковій і громадській роботі, показав зразкову дисципліну, рішенням ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти, присвоюється кваліфікація і видається документ про вищу освіту з відзнакою. Він нагороджується золотою медаллю "За високі досягнення у навчанні", його прізвище з ініціалами заноситься на Дошку пошани ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Курсантам (слухачам, студентам) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) видаються нагрудні знаки відповідно до отриманої кваліфікації офіцера військового управління (тактичного, оперативно-тактичного, оперативно-стратегічного) рівня.

Рішення екзаменаційної комісії підписується головою ЕК, його заступником (заступниками), секретарем та членами ЕК (додаток 3).

3. Окремим рішенням ЕК затверджує іноземцям, які виконали в повному обсязі освітню (освітньо-професійну чи освітньо-наукову) програму підготовки, навчальні плани та успішно пройшли атестацію, відповідні ступені вищої освіти і кваліфікацію, а також приймає рішення про видачу курсантам (слухачам, студентам) відповідних дипломів українською та іноземною мовами.

4. За результатами роботи екзаменаційна комісія складає звіт про проведення атестації курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) (додаток 4).

У звіті відображаються:

підсумки складання комплексних екзаменів та захисту атестаційних робіт;

якість теоретичної та практичної підготовки курсантів (слухачів, студентів) за встановленими спеціальностями (спеціалізаціями), рівень їх польової (повітряної, морської) виучки;

сформованість необхідних командно-методичних навичок і ступінь досягнення вимог освітніх (освітньо-професійних чи освітньо-наукових) програм підготовки військових фахівців відповідного рівня вищої освіти, недоліки у підготовці курсантів (слухачів, студентів) з окремих навчальних дисциплін і розділів підготовки, причини їх виникнення;

тематика атестаційних робіт, їх актуальність та відповідність сучасному стану військової науки і техніки, науково-теоретичний рівень та практична спрямованість цих робіт, якість їх виконання та захисту;

загальна характеристика курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ (ВНП ВНЗ) з відповідним аналізом виконання навчальних планів та програм. Окремо зазначається якість підготовки слухачів заочної форми навчання та іноземців;

аналіз стану організації освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

стисла характеристика науково-педагогічних (педагогічних) працівників ВВНЗ (ВНП ВНЗ), їх наукового та методичного рівнів;

відповідність навчально-методичної та навчальної матеріально-технічної бази ВВНЗ (ВНП ВНЗ), особливо польової (льотної, морської), вимогам сучасної вищої військової школи і програмам навчання;

забезпеченість умов повсякденної діяльності та життя курсантів (слухачів, студентів), дотримання належних побутових умов згідно з вимогами статутів Збройних Сил України;

пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених під час роботи ЕК, та рекомендації щодо подальшого удосконалення освітнього процесу, змісту навчання та якості підготовки військових фахівців у ВВНЗ (ВНП ВНЗ);

стисла характеристика складу і рівень професійної кваліфікації членів ЕК.

5. Рішення та звіт ЕК складаються у трьох примірниках і надаються в тижневий строк після завершення атестації випускників ВВНЗ (ВНП ВНЗ), крім Воєнно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка:

перший примірник - директору Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України;

другий примірник - начальнику Генерального штабу - Головнокомандувачу Збройних Сил України;

третій примірник - керівнику (начальнику) ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Рішення та звіт про роботу ЕК Воєнно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка складаються у двох примірниках і надаються в тижневий строк після завершення атестації випускників:

перший примірник - командиру військової частини А0515;

другий примірник - начальнику Воєнно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка.

6. Про результати роботи голова ЕК особисто доповідає:

за Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського та інші ВВНЗ (ВНП ВНЗ), крім Воєнно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка, - Міністру оборони України через Департамент військової освіти та науки Міністерства оборони України;

за Воєнно-дипломатичну академію імені Євгенія Березняка - командиру військової частини А0515.

**Директор Департаменту
військової освіти та науки
Міністерства оборони України
генерал-майор**

І. В. Толок

Додаток 1
до Положення про екзаменаційні
комісії вищих військових навчальних
закладів та військових навчальних
підрозділів вищих навчальних закладів
(пункт 16 розділу IV)

(найменування вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу ВНЗ)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова екзаменаційної комісії

_____ (військове звання, підпис, ініціали та прізвище)
"___" _____ 20__ р.

ПРОТОКОЛ N _____

засідання підкомісії N _____ екзаменаційної комісії від "___" _____ 20__ р.
про захист атестаційної роботи курсантом (слухачем, студентом)

_____ (військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)
_____ навчальної групи (відділення, взводу), спеціальність підготовки

_____ (шифр, назва)
на тему: _____

Атестаційна робота виконана під керівництвом _____,
(вчене звання та науковий ступінь, військове звання, прізвище, ініціали керівника)
рецензент

_____ (вчене звання та науковий ступінь, військове звання, прізвище, ініціали рецензента)

У підкомісію екзаменаційної комісії подані:

1. Атестаційна робота (пояснювальна записка) на ___ аркушах.
2. Креслення (таблиці, карти, схеми) на ___ аркушах.
3. Відгук керівника атестаційної роботи.
4. Рецензія на атестаційну роботу.
5. Інші матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність атестаційної роботи (статті, свідоцтва про винахід, макет тощо).

Запитання, що задані курсанту (слухачу, студенту) під час захисту:

1. _____
2. _____
3. _____

Загальна характеристика якості виконання і захисту атестаційної роботи

Визначити, що курсант (слухач, студент) _____
(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

виконав та захистив атестаційну роботу з оцінкою _____

Особлива думка членів підкомісії

Голова _____ підкомісії
(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Члени _____ підкомісії
(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

_____ (військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Додаток 2
до Положення про екзаменаційні
комісії вищих військових навчальних
закладів та військових навчальних
підрозділів вищих навчальних закладів
(пункт 16 розділу IV)

_____ (найменування вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу ВНЗ)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова екзаменаційної комісії

_____ (військове звання, підпис, ініціали та прізвище)
" ____ " _____ 20__ р.

ПРОТОКОЛ N ____

засідання підкомісії N ____ екзаменаційної комісії

від " ____ " _____ 20__ р. (найменування вищого військового навчального закладу) про складання комплексного екзамену з

курсантами (слухачами, студентами) ____ (назва навчальної дисципліни) навчальної групи (відділення, взводу), спеціальність підготовки _____

(шифр, назва)

Екзаменаційна комісія вирішила виставити курсантам (слухачам, студентам) такі оцінки:

N з/п	Військове звання	Прізвище, ім'я, по батькові	N екзаменаційного білета (комплекту тесту)	Кількість балів, оцінка за шкалою ЄКТС та національною шкалою (прописом)
1	2	3	4	5
1				
2				
...				

Особлива думка членів підкомісії

Голова підкомісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Члени підкомісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Додаток 3
до Положення про екзаменаційні
комісії вищих військових навчальних
закладів та військових навчальних

(найменування вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу ВНЗ)

РІШЕННЯ
екзаменаційної комісії щодо атестації курсантів (слухачів, студентів)

від "___" _____ 20__ р.

Екзаменаційна комісія, яка призначена наказом (наказами)

провела в період з _____ по _____ приймання комплексних екзаменів, оцінювання захисту атестаційних робіт курсантів (слухачів, студентів)

(найменування вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу ВНЗ)

Екзаменаційна комісія постановляє:

1. Вважати такими, що закінчили у 20__ році _____

(найменування вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу ВНЗ)
за освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою

(рівень вищої освіти)
за спеціальністю _____

(шифр та назва спеціальності)
присуджено ступінь вищої освіти _____

та кваліфікація _____
(назва кваліфікації)

1.1. Видати диплом _____ (молодшого бакалавра, бакалавра, магістра)

з відзнакою і нагородити золотою медаллю (занести на Дошку пошани):

1. _____ (військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

1.2. Видати диплом _____ (молодшого бакалавра, бакалавра, магістра)

з відзнакою:

1. _____

(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

Видати диплом _____
(молодшого бакалавра, бакалавра, магістра)

1. _____
(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

1.3. Вважати такими, що не пройшли атестацію:

1. _____
(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

2. (Аналогічно оформляється рішення за кожною спеціальністю, за якою проводилась атестація курсантів (слухачів, студентів)).

і так далі.

Голова державної екзаменаційної комісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Заступник голови державної екзаменаційної комісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Член екзаменаційної комісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Член екзаменаційної комісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Член екзаменаційної комісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Секретар екзаменаційної комісії

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Додаток 4
до Положення про екзаменаційні

комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів (пункт 4 розділу V)

ЗВІТ екзаменаційної комісії

(найменування вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу ВНЗ)
про проведення атестації курсантів (слухачів, студентів)
у 20__ році

Зміст розділів звіту:

1. Наявність ліцензії на право здійснення освітньої діяльності та сертифіката про акредитацію ВВНЗ (ВНП ВНЗ). Відповідність чисельності курсантів (слухачів, студентів) державному замовленню та ліцензованому обсягу за спеціальностями.

2. Підсумки екзаменів, захисту атестаційних робіт. Якість науково-теоретичної та практичної підготовленості курсантів (слухачів, студентів) за встановленими напрямами та спеціальностями, рівень їх польової (льотної, морської) виучки, необхідних командно-методичних навичок і ступінь відповідності вимогам освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми для кожного ступеня вищої освіти. Недоліки у підготовці курсантів (слухачів, студентів) з окремих навчальних дисциплін, причини, які їх породжують.

Актуальність тематики атестаційних робіт, відповідність її практиці військ і сучасному стану військової науки, озброєння й техніки, науково-теоретичний рівень і практична направленість атестаційних робіт, якість їх виконання та захисту.

Загальна характеристика випускного курсу. Аналіз виконання навчальних планів, втрати навчального часу за період навчання. Стан військової дисципліни.

Окремо необхідно зазначити якість підготовки слухачів, які навчалися за заочною формою, тих, які навчалися екстерном, та іноземних військовослужбовців.

3. Стан освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ВНЗ). Укомплектованість та якісна характеристика науково-педагогічних працівників. Стан навчально-матеріальної бази, особливо польової, її відповідність вимогам сучасної вищої військової школи та освітньо-професійним (освітньо-науковим) програмам підготовки військових фахівців. Умови життя і побуту курсантів (слухачів) згідно з вимогами Статутів Збройних Сил України.

4. Пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених під час роботи екзаменаційної комісії. Рекомендації щодо подальшого удосконалення освітнього процесу, змісту навчання та якості підготовки офіцерських кадрів у ВВНЗ (ВНЗ ВНП).

5. Коротка характеристика складу і рівня професійної кваліфікації членів екзаменаційної комісії.

До звіту додаються за установленими формами:

додаток 1 до Звіту "Відомості про курсантів (слухачів, студентів) і результати захисту ними атестаційних робіт"*;

додаток 2 до Звіту "Відомості про курсантів (слухачів, студентів), відратованих за період навчання";

додаток 3 до Звіту "Відомості про курсантів (слухачів, студентів) - іноземних військовослужбовців".

У звіті можуть бути відображені й інші питання стану та діяльності ВВНЗ (ВНП ВНЗ).

Голова _____ екзаменаційної _____ комісії
(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

Секретар _____ екзаменаційної _____ комісії
(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

* Відомості подаються за цією формою окремими додатками про тих, хто пройшов атестацію за кожною освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою підготовки військових фахівців.

ВІДОМОСТІ про курсантів (слухачів, студентів), які відратовані за період навчання

Курсанти (слухачі, студенти) за іменем та прізвищем, спеціальностями, категоріями військовослужбовців та іншими даними	Зараховано на початок навчання та додатково прийнято за період навчання	Відратовано за період навчання	Підстави для відратовування					З якого курсу відратований					Не допущено до атестації	Додаткові відомості	
			завершення навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою	власне бажання	переведення до іншого навчального закладу	невиконання навчального плану	порушення умов договору (контракту), укладеного між вищим навчальним закладом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання	інші випадки, передбачені законом	з 1 курсу	з 2 курсу	з 3 курсу	з 4 курсу			з 5 курсу
1. _____															
1.1. _____															

